

Odluka:

PŽ 6527/2017-2

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 6527/2017-2

Datum odluke: 08.11.2017

Vrsta odluke: Rješenje

Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Mirte Matić, predsjednice vijeća, Branke Šabarić Zovko, suca izvjestitelja i Maje Bilandžić, člana vijeća, u stečajnom postupku nad Stečajna masa iza G. W. d.o.o. u stečaju P., OIB ..., odlučujući o žalbi vjerovnika B. H. iz Slovačke, OIB ..., kojeg zastupa punomoćnica G. G., odvjetnica iz Z., protiv rješenja Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj St-308/17-18 od 25. rujna 2017., u sjednici vijeća održanoj 8. studenoga 2017.

riješio je

Ukida se rješenje Trgovačkog suda u Pazinu poslovni broj St-308/17-18 od 25. rujna 2017. u točki II. izreke i predmet se u tom dijelu vraća tom sudu na ponovan postupak.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem odbačena je prijava tražbine B. H., Slovačka, OIB..., u iznosu od 1.115.453,05 kuna (točka II. izreke).

Ovako je riješio prvostupanjski sud primjenom odredbe čl. 139. st. 1. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15; dalje: SZ) i čl. 408. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj 111/93, 34/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08 i 137/09; dalje: ZTD), jer je utvrdio da se radi o tražbini nižeg isplatnog reda, a za koje tražbine vjerovnici nisu bili pozvani da ih prijave.

Protiv tog rješenja žalbu je podnio vjerovnik B. H., zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te pogrešne primjene materijalnog prava.

U bitnom, žalitelj navodi da je sud počinio apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. Zakona o parničnom postupku, budući da rješenje ima

nedostataka zbog kojih se ne može ispitati jer u istom nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

Ističe da vjerovnik nema osiguranje za povrat zajma pa ga se ne može promatrati u svjetlu odredbi zajma kojim se nadomješta kapital i isti ima pravo na povrat cjelokupnog iznosa zajma, čime je sud pogrešno primijenio odredbu čl. 408. ZTD-a u vezi s čl. 139. SZ-a.

Predlaže ovome sudu pobijano rješenje preinačiti podredno ukinuti i predmet vratiti na ponovno odlučivanje.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba je osnovana.

Ispitavši pobijano rješenje sukladno odredbi čl. 381. i čl. 365. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14; dalje: ZPP) u vezi s čl. 10. SZ-a, u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud nalazi da je ono u pobijanom dijelu zahvaćeno bitnom povredom odredaba postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a.

Pobijano rješenje ovaj sud ne može ispitati, jer osim zaključka o tome da je riječ o tražbini nižih isplatnih redova, ono ne sadrži druge razloge o odlučnim činjenicama.

Iz dostavljene preslike dijela stečajnog spisa proizlazi da je u stečajnom postupku, stečajna vjerovnica B. H. prijavila tražbinu u iznosu od 1.115.453,05 kuna, s osnove pozajmice.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je stečajni upravitelj iz dostavljene dokumentacije utvrdio da stečajni vjerovnik svoju tražbinu zasniva na pozajmici, koju je dao stečajnom dužniku 7. srpnja 2014. S obzirom na to da se radi o pozajmici kao zajmu iz čl. 139. SZ-a, prijedlog je stečajnog upravitelja da se ista ne prizna, odnosno da ju sud odbaci pošto se radi o tražbini nižeg isplatnog reda, a za koje tražbine vjerovnici nisu ni pozvani da ih prijave.

Sud je uvidom u pojedinačni pregled prometa po računu od 10. prosinca 2014. (list 74. spisa), koji je dostavljen uz prijavu tražbine B. H., utvrdio da je ista uplate pozajmica izvršila neposredno nakon uplate temeljnog kapitala. Uplata temeljnog kapitala u iznosu od 20.000,00 kuna izvršena je 5. srpnja 2014., a uplate pozajmice izvršene su 7. i 11. srpnja 2014. Budući da u međuvremenu (između tih uplata) nisu evidentirane druge uplate na račun dužnika, sud je zaključio da se radilo o situaciji da kapital dužnika nije bio dovoljan za poslovanje društva odnosno za kupnju nekretnina, koje su (prema pregledu prometa po računu od 10. prosinca 2014.) kupljene sredstvima iz te pozajmice (7. srpnja 2014. je, nakon uplate te pozajmice, izvršena isplata po kupoprodajnom ugovoru za kupnju nekretnina).

Iz navedenog sud je zaključio da je predmetno trgovačko društvo (stečajni dužnik) u trenutku primanja pozajmice od B. H. bilo podkapitalizirano, odnosno da se radi o tražbini koja odgovara tražbini za povrat zajma kojim se nadomješta kapital (čl. 480. ZTD-a vezano uz čl. 139. st. 1. SZ-a).

Odredbom čl. 139. st. 1. SZ-a u tražbine nižih isplatnih redova svrstane su tražbine za povrat zajma kojim se nadomješta kapital nekoga člana društva ili odgovarajuće tražbine.

Odredbom čl. 408. Zakona o trgovačkim društvima propisano je da član koji društvu u vrijeme kad je ono u krizi umjesto da mu pribavi vlastiti kapital, kada bi mu ga inače uredni gospodarstvenici trebali pribaviti, dade zajam, može u stečajnom postupku ostvarivati zahtjev za povrat zajma samo kao stečajni vjerovnik nižeg isplatnog reda (st. 1.). Treća osoba koja društvu u vrijeme iz stavka 1. tog članka dade zajam umjesto da mu članovi pod tamo navedenim uvjetima pribave vlastiti kapital i kojoj član društva dade neko osiguranje za povrat zajma ili joj to jamči može u stečajnom postupku ostvarivati zahtjev za povrat zajma samo za onaj iznos za koji se nije uspjela namiriti iz dobivenog osiguranja odnosno jamstva (st. 2.).

Odredba čl. 408. ZTD-a nalazi primjenu u slučajevima davanja zajma društvu koje je u takvoj krizi da ne raspolaže sredstvima dostatnim za poslovanje, a ne postoji druga mogućnost pribavljanja sredstava koja bi trebala poslužiti njegovoj sanaciji. Dakle, to je zajam koji se daje društvu u krizi kako bi mu se omogućio nastavak poslovanja i on se smatra kapitalom uloženim u društvo, a ne zajmom kojeg bi društvo trebalo vratiti. Zajam kojim se nadomješta kapital predstavlja sredstva koja se stavljaju na raspolaganje društvu formalno putem zajma.

Zajam kojim se nadomješta kapital može biti u novcu ili zamjenjivim stvarima, a može se raditi i o pretvaranju duga u zajam. Osim zajma, pod isti pravni režim potpadaju i druge pravne radnje vjerovnika društva kojim se financira društvo u krizi, a koje u gospodarskom smislu odgovaraju davanju zajma.

U takvim se slučajevima društvo pojavljuje u ulozi zajmoprimca, dok zajmodavci mogu biti: a) članovi društva osim onih koji ne vode njegove poslove a čiji se poslovni udio odnosi na desetinu ili manji dio temeljnog kapitala ili b) treće osobe kojima je član

društva dao neko osiguranje za povrat zajma ili im se to jamči. Prema tome, na članove društva koji vode njegove poslove bez obzira na to koliki je njihov poslovni udio i na članove društva kojih se poslovni udio odnosi na više od 10% temeljnog kapitala neovisno o tome vode li poslove društva, primjenjuju se pravila o nadomještaju kapitala.

S obzirom na to da se sa zajmom kojim se nadomješta kapital postupa kao s vlastitim kapitalom društva, razlikuju se pravne posljedice ovisno o tome je li taj zajam dao član društva ili treća osoba kojoj je član društva dao neko osiguranje za povrat zajma. Tako tražbinu člana društva s naslova povrata zajma kojim se nadomješta kapital, on može u stečajnom postupku ostvariti samo kao stečajni vjerovnik nižeg isplatnog reda.

Kad je zajmodavac treća osoba kojoj je član društva dao neko osiguranje za povrat zajma, ona se može namiriti iz danog osiguranja i u tom slučaju na člana koji je davatelj osiguranja, prelazi tako podmirena tražbina pa se on u stečajnom postupku pojavljuje kao stečajni vjerovnik nižeg isplatnog reda. U stečajnom postupku može ostvariti povrat zajma samo za iznos za koji se nije namirila iz dobivenog osiguranja, odnosno jamstva.

Dakle, kad je zajam dala treća osoba da bi ga se svrstalo u kategoriju tražbina za povrat zajma kojim se nadomješta kapital, potrebno je da mu je član društva dao neko osiguranje za povrat zajma ili mu se to jamči.

Žalitelj ističe da vjerovnik nema osiguranje za povrat zajma pa ga se ne može promatrati kroz odredbu zajma kojim se nadomješta kapital.

U konkretnom slučaju odlučna je činjenica da se radi o trećoj osobi koja je društvu dala zajam, pri čemu je bilo potrebo udovoljiti i uvjetu da je za to dobila osiguranje za povrat zajma.

O toj odlučnoj činjenici sud nije dao razloga zbog čega je počinio bitnu povredu odredaba paničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a. Pored nedovoljnog obrazloženja pobijanog rješenja, proizlazi da je prvostupanjski sud odbacivanjem prijave pogrešno primijenio materijalno pravo te nepotpuno i pogrešno utvrdio relevantne činjenice.

Slijedom navedenog, na temelju odredbe čl. 380. t. 3. ZPP-a u vezi s odredbom čl. 10. SZ-a, ovaj sud je uvažio žalbu, ukinuo rješenje u pobijanom dijelu i predmet u tom dijelu vratio prvostupanjskom sudu na ponovan postupak.

U ponovljenom postupku, uvažavajući upute iz ovoga rješenja, prvostupanjski će sud otkloniti bitnu povredu odredaba paničnog postupka, utvrditi činjenično stanje i pravilno primijeniti materijalno pravo i prvenstveno ispitati ima vjerovnik osiguranje za povrat zajma te će nakon toga odlučiti jesu li ispunjenje pretpostavke iz odredbe čl. 408. st. 2. ZTD-a.

Ako sud zaključi da je stečajni vjerovnik prijavio tražbinu nižih isplatnih redova, prijavu tražbine odbaciti uz valjano obrazloženje

svog zaključka o takvoj kvalifikaciji prijavljene tražbine. Ako pak
ocijeni da je riječ o tražbini viših isplatnih redova, prijavu će se
ispitati na posebnom ispitnom ročištu.

U Zagrebu 8. studenoga 2017.

PREDSJEDNICA VIJEĆA
MIRTA MATIĆ, v.r.

Za točnost opravka
ovlašteni službenik

